

RP Moglica Shtesë

Projekt hidrocentrali me sistemin
e rezervës së pompuar

**Procedurë VNM e Thelluar
(VKM Nr. 686/2015)**

Faza I – Njoftimi

**Informacion për Ndërveprimin
me Mjedisin**

Maj 2024

Investitor:

Devoll Hydropower Sh.A.

Konsulenti i Projektimit:

E.B.S Shpk

Konsulenti i Mjedisit:

EMA Consulting Shpk

Eksperti Mjedisor:

Klodian Aliu

Tabela e Përmbajtjes

1	HYRJE	4
2	PËRSHKRIM I SHKURTËR I BIMËSISË NË ZONËN E PROJEKTIT (SHOQËRUAR ME FOTOGRAFI)	5
2.1	Pyje të përziara gjetherënëse dhe halore.....	5
2.2	Zona kalimtare shkurreta - pyje (formacione të qëndrueshme ksero-termofile me <i>Buxus sempervirens</i>)	6
3	INFORMACION MBI TRUPAT UJORË TË PRANISHËM BRENDA DHE PRANË ZONËS SË PROJEKTIT	8
4	IDENTIFIKIMI I NDIKIMEVE TË MUNDSHME NË MJEDIS (BIODIVERSITET, TOKË, UJË, AJËR)	9
5	TË DHËNA TË SHKURTRA MBI EMETIMET E MUNDSHME NË MJEDIS DUKE PËRFSHIRË UJËRAT E ZEZA, GAZRAT, PLUHURIN, ZHURMAT, VIBRIMET DHE MBETJET E KRIJUARA.....	11
6	KOHËZGJATJA E NDIKIMEVE TË IDENTIFIKUARA (KOHA)	12
7	SHTRIRJA HAPËSINORE E NDIKIMEVE NEGATIVE (DISTANCA E EFEKTEVE TË NDIKIMIT NGA VENDI I PROJEKTIT)	15
8	MUNDËSIA PËR TË RIKTHYER NË GJËNDJEN E MËPARSHME ZONAT E PREKURA (PAS PËRFUNDIMIT TË AKTIVITETIT) DUKE PËRFSHIRË KOSTOT E PËRAFËRTA.....	16
9	MASAT ZBUTËSE PËR NDIKIMET NEGATIVE TË IDENTIFIKUARA	17
10	NDIKIMET E MUNDSHME NDËRKUFITARE (NËSE ËSHTË E RËNDËSISHME PËR PROJEKTIN).....	22
	ANEKSI 1 – LICENCA MJEDISORE	23
	ANEKSI 2 – CERTIFIKATA MJEDISORE	24

Lista e figurave

Figura 2 -1 Imazhe të pishave të reja me lloje lisash (Burimi: Konsulenti, Prill 2024)	5
Figura 2 -2 Pjesë të livadheve natyrore në zonën e planifikuar të rezervuarit (Burimi: Konsulenti, Prill 2024)	6
Figura 2 -3 Prezenca e bushit evropian (Buxus) me dëllinja. (Burimi: Konsulenti, Prill 2024).....	7
Figura 2 -4 Kullotë e hapur (pjesërisht e përdorur për bujqësi dhe pemë frutore) afër fshatit Gjinikas. (Burimi: Konsulenti, Prill 2024)	7
Figura 3 -1 Burimet ujore në zonën e projektit: Burimi (Konsulenti)	8
Figura 7 -1 Fshati Gjinikas (Burimi: Konsulent, Prill 2024)	15

Lista e tabelave

Tabela 4 -1 Ndikimet e mundshme të identifikuara nga HEC-i i propozuar	9
Tabela 6 -1 Përkufizimi i kritereve të ndikimit	12
Tabela 6 -2 Kohëzgjatja e ndikimeve të identifikuara	12
Tabela 9 -1 Masat zbutëse udhëzuese indikative për ndikimet e identifikuara	18

1 HYRJE

Statkraft AS ("SK") dhe Devoll Hydropower Sh.A ("DHP") janë bashkëkoncesionare të Kontratës së Koncesionit të lidhur me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë së Shqipërisë ("MIE") më 19.12.2008, në lidhje me projektimin, financimin, ndërtimin, pronësinë, operimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e Projektit Hidroenergjetik të Lumit Devoll në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar nëpërmjet Shtesës së 1-rë, 2-të, 3-të dhe 4-t ("Kontrata e Koncesionit"), miratuar me ligjin nr. 10083, datë 23.02.2009, i ndryshuar. Sipas Shtesës së 4-t të kontratës së koncesionit, miratuar me ligjin nr. 83/2023, datë 02.11.2023¹, DHP mori të drejtën për të ndërtuar RP Moglica Shtesë brenda 10 (dhjetë) viteve pas Hyrjes në Fuqi të Shtesës së 4-t, nëse DHP, sipas gjykimit të saj, zgjedh të ndërtojë RP Moglica Shtesë. Një ndërtim i tillë duhet të bëhet në përputhje me praktikën e mirë të industrisë.

RP Moglica Shtesë përcaktohet nga Kontrata e Koncesionit si një Hidrocentral me sistemin e rezervës së pompuar që do të ndërtohet pranë Hidrocentralit Moglicë dhe i lidhur me rezervuarin Moglicë në Luginën e Lumit Devoll, sipas përshkrimit në Shtojcën A, duke përfshirë të gjitha punët civile dhe të gjitha instalimet elektro-mekanike, përfshirë por pa u kufizuar në turbinat, gjeneratorët, pajisje ndihmëse të stacionit elektrik, transformatorë, pajisja e Zonës së Pajisjeve Elektrike dhe linja e trasmetimit në Pikën e Livrimit me Sistemin e Transmetimit të Energjisë Elektrike. Kapaciteti i instaluar do të jetë përafërsisht 1200 MW +/- 35% (deri në 1620 MW), në varësi të projektit përfundimtar.

Sipas Shtojcës A të Kontratës së Koncesionit, RP Moglica Shtesë do të vendoset pranë rezervuarit ekzistues të HEC Moglice dhe do të shfrytëzojë ujin e rezervuarit në fjalë. Presioni i ujit krijohet duke krijuar një rezervuar të epërm në kodrat mbi rezervuarin e Moglices, ("Rezervuari i Epërm i RP Moglica Shtesë"). RP Moglica Shtesë do të pompojë ujin nga rezervuari i HEC Moglice në rezervuarin e epërm të RP Moglica Shtesë dhe do të gjenerojë energji kur uji të rrjedhë përsëri në rezervuarin e HEC Moglice. Rezervuari i Epërm i RP Moglica Shtesë do të krijohet duke ndërtuar diga, të projektuara kryesisht për ruajtjen ditore të ujit, prej përafërsisht deri në 20 milion m³ volum të gjallë. Rrugët ujore dhe centrali janë të vendosura nën tokë.

RP Moglica Shtesë është një optimizim i mëtejshëm i burimeve ekzistuese hidrologjike në rezervuarin e Moglices dhe mund të bëhet një zgjidhje e rëndësishme e ruajtjes së energjisë për sistemin e ardhshëm energjetik të rajonit, duke pasur në të njëjtën kohë ndikime shtesë të kufizuara mjedisore dhe sociale. Zhvillimi i projektit është i lidhur ngushtë me zhvillimin e ardhshëm të tregut të energjisë (shtimi i burimeve të rinovueshme në rritje si dielli dhe era në Shqipëri, Ballkanin Perëndimor dhe rajonin më gjerë), si dhe forcimin e sistemit rajonal të transmetimit me rritje kapaciteti.

Ky raport është përgatitur në kuadër të procesit të Njoftimit të VNM-së, bazuar në kërkesat ligjore shqiptare. Ky raport është i strukturuar dhe përmban informacionin e kërkuar nga Vendimi i Këshillit të Ministrave (VKM) Nr.686 (29.07.2015) "Për Miratimin e Rregullave, të Përgjegjësisë e të Afateve për Zhvillimin e Procedurës së Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis", i ndryshuar. Në kuadër të Studimit të Fizibilitetit për RP Moglica Shtesë është planifikuar të kryhet një VNM e Thelluar për projektin.

Ky Raport është përgatitur nga EMA Consulting Shpk (NIPT: L12010003V, Nr. Licencës LN 3752-09-2011/2), Eksperti Mjedisor Klodian Aliu (Çertifikata Nr. 294 – datë 10.12.2014). Bashkëngjitur këtij raportit janë paraqitur kopjet e licencave/çertifikatave përkatëse të autorëve të raportit.

EMA Consulting Shpk

Eksperti i Mjedisit

Etleva Bodinaku

Klodian Aliu

¹ Ligji nr. 83/2023, datë 02.11.2023: <https://qbz.gov.al/eli/fz/2023/174/accfbaa6-0b46-447b-b96c-2410c1bc70f6>

2 PËRSHKRIM I SHKURTËR I BIMËSISË NË ZONËN E PROJEKTIT (SHOQËRUAR ME FOTOGRAFI)

Zona e projektit është kryesisht një zonë pyjore me zona kullotash natyrore të shpërndara përgjatë pyllit. Në këtë aspekt dy zona kryesore pyjore me specifikat vegjetative dominojnë zonën e projektit: pyjet e përziera gjetherënëse dhe halore dhe formacionet ksero-termofile, të dyja të kombinuara me zona livadhesh të hapura. Disa ngastra toke brenda zonave të propozuara të projektit janë toka të zhveshura që kanë shërbyer si tokë bujqësore në vitet e kaluara, aktualisht sipërfaqja është e zënë nga barishte si specie graminoze. Tipologjitë kryesore të vegjetacionit në zonën e projektit janë përshkruar në paragrafët e mëposhtëm.

2.1 Pyje të përziera gjetherënëse dhe halore

Në një pjesë të konsiderueshme të zonës së projektit gjenden pyje të përziera gjetherënëse dhe halorë. Këto formacione shtrihen nga 350 në 1200 metra mbi nivelin e detit (mnd). Llojet më tipike të këtyre formacioneve përfshijnë pishën e zezë (*Pinus nigra*) dhe llojet e lisit si; lisi Turk (*Quercus cerris*), lisi italian (*Quercus frainetto*), lisi i Butë (*Quercus pubescens*), lisi Maqedonas (*Quercus trojana*) dhe lisi Sesilje (*Quercus petraea*).

Llojet e tjera të pranishme në këto formacione përfshijnë; Frashëri i bardhë (*Fraxinus omus*) dhe speciet Junuperus, si dëllinja me gjemba (*Juniperus oxycedrus*) dhe dëllinja e zakonshme (*J. communis*) dhe rrallë mund të vërehen individë të panjës (*Accer campestre*). Në nivelet e sipërme të pyjeve mund të vërehen individë të rinj të ahut evropian (*Fagus sylvatica*).

Këto zona pyjore përfshijnë edhe sipërfaqe të hapura livadhesh me lloje të shpërndara shkurresh; gorrica (*Pyrus amygdaliformis*), murrizi i zakonshëm (*Myrtus communis*), thanë (*Cornus mas*) dhe shkoza (*Carpinus orientalis*). Përdorimi aktual i kësaj zone përfshin prerjet e druve për zjarr dhe kullotjen e bagetive. Ky lloj terreni shtrihet në një pjesë të zonës së planifikuar për rezervuarin e ujit.

Figura 2-1 Imazhe të pishave të reja me lloje lisash (Burimi: Konsulenti, Prill 2024)

Figura 2-2Pjesë të livadheve natyrore në zonën e planifikuar të rezervuarit (Burimi: Konsulenti, Prill 2024)

2.2 Zona kalimtare shkurreta - pyje (formacione të qëndrueshme ksero-termofile me *Buxus sempervirens*)

Ky formacion me gjelbërim të përhershëm është shumë i përhapur në rajonet juglindore të Shqipërisë dhe shpesh zhvillohet mbi shkëmbinj shkëmbinj ultrabazikë. Këto zona dominohen nga speciet shkurre të bushit (*Buxus sempervirens*) dhe dëllinja e kuqe (*Juniperus oxycedrus*).

Formacioni mbulon një pjesë të madhe të shpateve duke filluar nga brigjet e lumit Devoll e lart deri në shfaqjen e formacioneve të përziera gjetherënëse dhe halore, më pas zonat me bush fillojnë të rrallohen dhe gradualisht zhduken. Specie të tjera të zakonshme shumëvjeçare të vërejtura në këto zona përfshijnë alyssum shkëmbor (*Odontarrhena muralis* (Waldst. & Kit.)), Euphorbia e drurit (*Euphorbia amygdaloides*), bari aromatik (*Chrysopogon gryllus*), tërshëra e verdhë (*Trisetum flavescens*), etj. Kjo lloj bimesie paraqet stadi të avancuara të pyjeve të përziera të lisit të degraduar.

Kjo lloj bimësie konsiderohet si një nga formacionet më të degraduara në Shqipëri, edhe brenda zonës së studimit. Këto sipërfaqe pyjore janë degraduar për shkak të aktivitetit njerëzor të vendbanimeve të zonës (dru zjarri, ushqimi për kafshët dhe kullotja).

Figura 2-3Prezenca e bushit evropian (Buxus) me dëllinja. (Burimi: Konsulenti, Prill 2024)

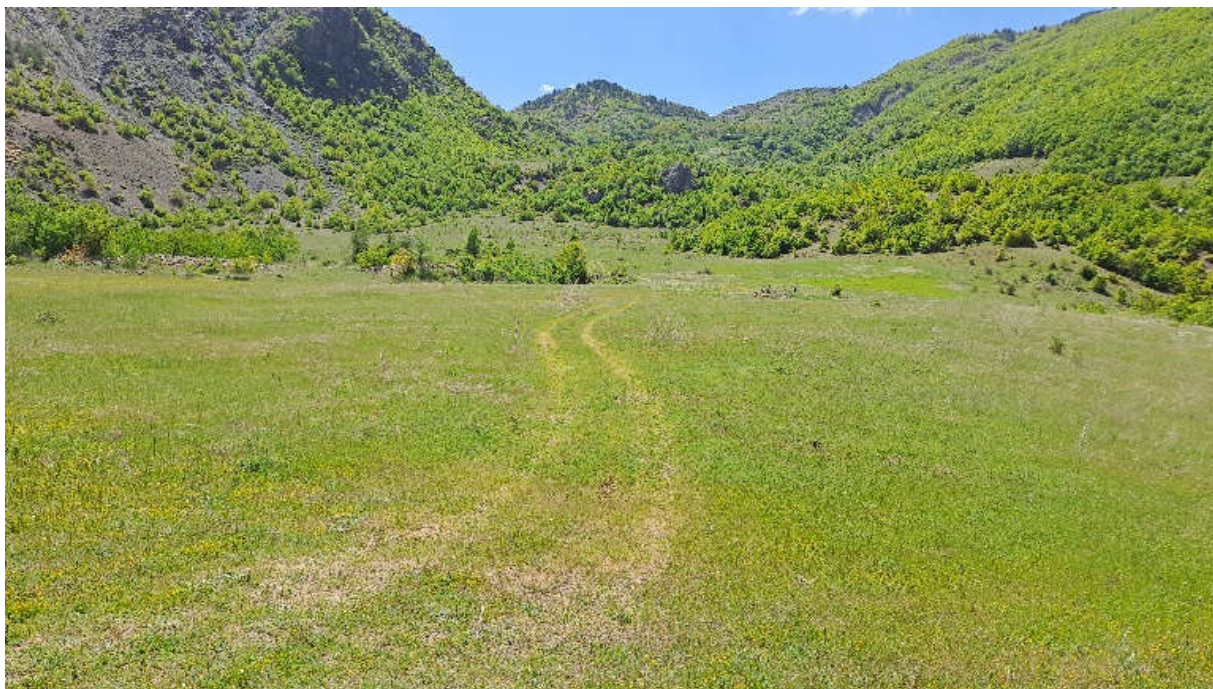

Figura 2-4Kullotë e hapur (pjeserisht e përdorur për bujqësi dhe pemë frutore) afër fshatit Gjnikas. (Burimi: Konsulenti, Prill 2024)

3 INFORMACION MBI TRUPAT UJORË TË PRANISHËM BRENDA DHE PRANË ZONËS SË PROJEKTIT

Trupi kryesor uJOR në zonën e projektit, i cili është edhe burimi i planifikuar hidrologjik për prodhimin e energjisë në projektin e propozuar është rezervuari ekzistues i HEC-it të Moglicës.

Në zonën e projektit dhe në afërsi të tij ka një rrjet të vogël trupash uJOR, kryesisht përrenj sipërfaqësorë dhe më pak burime uJore nëntokësore. Burimet kryesore të ujit (sipërfaqësore) në zonën e projektit dhe në afërsi të tij përfshijnë: a) Lumi Devolli; b) Lumi i Teles c) Përroi i Burimes dhe Përroi i Bodesë. Përveç lumit Devolli që është një lumë me rrjedhje të qëndrueshme, të tjerët ndikohen ndjeshëm nga kushtet klimatike sezonale duke u tharë edhe totalisht në periudhën e verës.

Lumi Devolli rrjedh në veri të zonës së propozuar të projektit, ndërkohë lumi i vogël i Teles (siç emërtohet në platformën ASIG) rrjedh në perëndim të zonës së projektit. Rezervuari i epërm i RP Moglica Shtesë kullon në pellgun ujëmbledhës të dy rrjedhave të vogla uJore, përkatësisht; Përroi i Burimes që rrjedh në veri të zonës së propozuar të rezervuarit të epërm dhe përroi i Bodesë që rrjedh në perëndim të zonës ku është planifikuar rezervuari. Asnjë prej këtyre trupave uJORë nuk do të kapet ose përdoret nga projekti i propozuar. Aktivitetet e projektit do të përdorin ujin nga rezervuari ekzistues i HEC-it të Moglicës (uji i lumit Devolli) duke e pompuar atë lart në rezervuarin e epërm të planifikuar dhe me pas ta lëshojë përsëri për prodhimin e energjisë elektrike. Do të zbatohen masat e duhura mbrojtëse për të mbrojtur përroin e Burimes dhe përroin e Bodejës, që do të vazhdojë të rrjedhë i lirë në shtratin e tij origjinal dhe nuk do të përdoret për përdorim të HEC-it. Ndërkohë lumi i Teles nuk preket apo ekspozohet ndaj asnjë prej aktiviteteve të projektit.

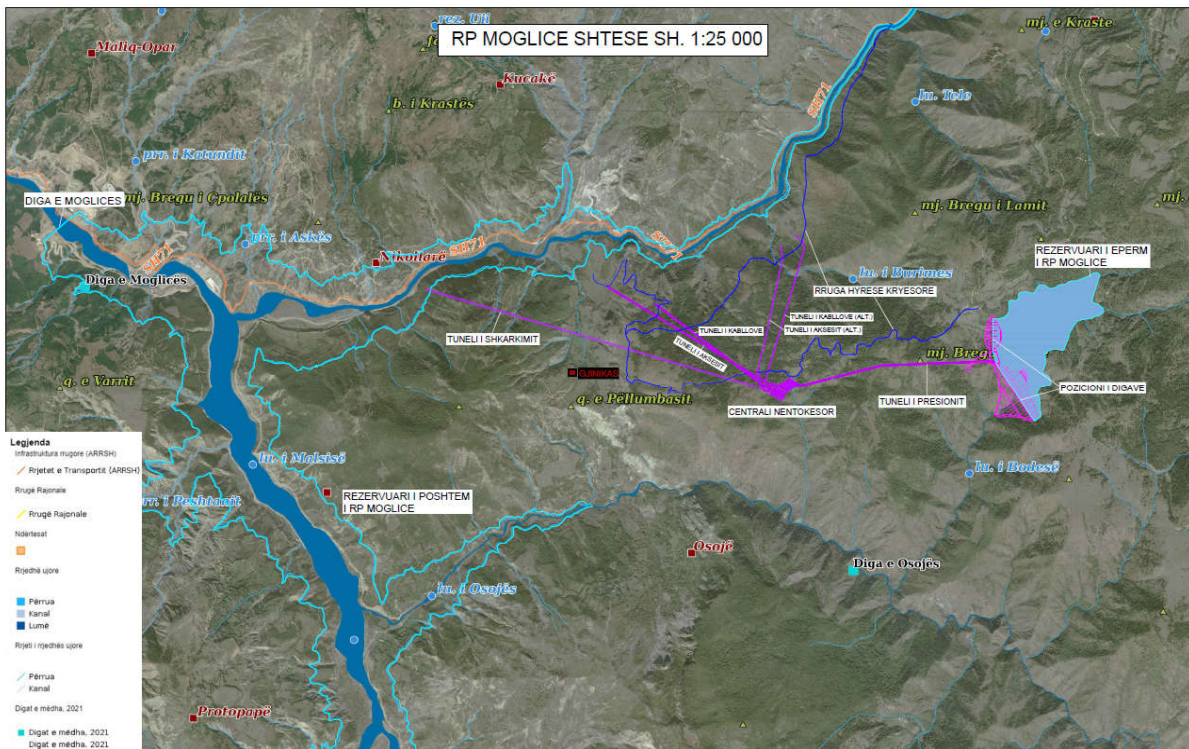

Figura 3-1 Burimet uJore në zonën e projektit: Burimi (Konsulenti)

4 IDENTIFIKIMI I NDIKIMEVE TË MUNDSHME NË MJEDIS (BIODIVERSITET, TOKË, UJË, AJËR)

Në tabelën e mëposhtme jepen ndikimet e identifikuar të mundshme që priten të ndodhin nga zhvillimi i projektit të propozuar siç është vlerësuar në këtë fazë para-fizibiliteti. Ndikime të tilla janë ende në fazën e identifikimit dhe do të përpunohen dhe vlerësohen më tej gjatë procesit të thuaruar të VNM-së². Duhet të theksohet se skema e propozuar hidroenergjitike me sistemin e rezervës së pompuar nuk është tipike që përfshin ndërprerjen e çdo rrjedhe natyrore ose devijimin e ujit, por është një teknologji e konsoliduar duke shfrytëzuar ujin nga rezervuari ekzistues i HEC-it të Moglicës, i cili tashmë është i rezervuar për prodhimin e hidroenergjisë.

Tabela 4-1 Ndikimet e mundshme të identifikuar nga HEC-i i propozuar

Faza e ndërtimit		
Receptori		Përshkrimi i ndikimit
Habitatet tokësore dhe biodiversiteti	Fragmentimi i habitatit	Humbja dhe fragmentimi i habitateve pyjore për shkak të ndërtimit të komponentëve të projektit, kryesisht digave, rezervuarit të epërm dhe vendeve të depozitimit të gërmimeve. Rruga hyrëse në rezervuarin e planifikuar dhe disa kantiere janë aktualisht ekzistuese, disa janë standarde për zonat rurale dhe disa segmente si shtigje pyjore, gjithsesi disa segmente të shkurtra janë të nevojshme për t'u hapur dhe të tjerët ekzistues kërkojnë rindërtim dhe përmirësime.
	Humbja e habitatit për disa specie tokësore	Reduktimi i habitatit natyror do të ndikojë gjithashtu në disa lloje bimore dhe specie të faunës tokësore në zonën e projektit. Në këtë drejtim, disa nga speciet e faunës do të largohen nga zona e punimeve dhe do të zhvendosen në habitatet e afërta. Më shumë detaje do të jepen në raportin e plotë të VNM-së.
	Shqetësimi dhe dëmtimi i faunës	Shqetësimi i gjitarëve dhe shpendëve, veçanërisht gjatë sezonit të shumimit. Gjatë gërmimeve, transportit dhe operacioneve të tjera mund të ndodhë vrasje ose lëndim aksidental i gjitarëve të vegjël (foletë në zona kullotash) ose zvarranikëve. Më shumë detaje do të jepen në raportin e plotë të VNM-së.
Dheu	Ndotja e tokës	Gjatë operacioneve të ndërtimit si pasojë e ndonjë avarie të rastësishme të automjeteve ose mungesës së mirëmbajtjes së rregullt, mund të ndodhë ndotje e vogël e dherave me vaj lubrifikantësh (për shkak të rrjedhjeve). Ky do të jetë një ndikim i lokalizuar që mund të shmanget dhe menaxhohet me masa adekuate zbutëse.
	Erozioni i tokës	Erozioni përgjatë zonave dhe shpateve të gërmuara mund të ndodhë gjatë procesit të gërmimit dhe veçanërisht gjatë periudhave me shi të dendur.

²Investitori i projektit do të zhvillojë një proces dhe raport VNM në përputhje me Korporatën Financiare Ndërkombëtare dhe praktikën më të mirë. Raporti i VNM-së është planifikuar të jetë në përputhje me standardet shqiptare dhe standardet e aplikueshme të BE-së gjithashtu.

Cilësia e ujit	Shpelarjet dhe rrjedhet ne ujerat sipërfaqesore	Dherat e gërmuara dhe mbetjet mund të largohen nga ujerat e shirave, kjo mund të çojë në rrëshqitje ose rrjedhje të baltes në zonat e poshtme. Ndotja e rrjedhave të ujit nga mbeturinat e gërmuara (dherat, shkëmbinjte) mund të rrisë lëndët e ngurta dhe turbullirën e ujit, nëse mbeturinat nuk menaxhohen siç duhet në vendndertime (erozioni i ujit/shiut etj.) ose gjatë ndonjë operacioni transporti (kalimi i lumit). Ndikime të tilla përfshijnë kontaminimin (lende te ngurta/turbullirë) nga rrjedhjet e baltës dhe dheut në zonat e gërmimit. Më e ekspozuar ndaj këtij ndikimi është cilësia e ujit të rezervuarit të HEC-it të Moglicës, lumit Devolli dhe përrrenjve të Burimes dhe Bodesës.
	Ndotja e ujerave	Gjatë çdo kalimi të lumit mund të ndodhë kontaminim i vogël (nga çdo incident i mungesës së mirëmbajtjes së automjetit) i ujit nga derdhja/rrjedhja e vajit dhe lubrifikantëve të automjetit (nëse makineritë dhe automjetet nuk mirëmbahen dhe funksionojnë siç duhet). Një rrezik i tillë nuk është identifikuar ne burimet e ujërave nëntokësore për shkak të strukturave gjeologjike të zonës me burime të kufizuara ujore nëntokësore.
Ajri	Gazrat dhe pluhuri	Përdorimi i automjeteve të ndërtimit shoqërohet me emetimet e ndotjes së ajrit nga motorët e automjeteve, por edhe pluhurin gjatë operacioneve të transportit. Automjetet e ndërtimit dhe pajisjet e transportit lëshojnë emetime të gazrave që përmbajnë okside karboni (CO _x), okside të azotit (NO _x), hidrokarbure (HC) dhe grimca të tjera (PM) që kanë një ndikim negativ në cilësinë e ajrit. Një ndikim i tillë pritet të jetë shumë i lokalizuar dhe kryesisht i rëndësishëm për punëtorët e kantierit pasi vendbanimet njerëzore janë shumë të kufizuara në vendin e projektit dhe zonën e ndikimit. Vendbanimi kryesor njerëzor i rëndësishëm për këtë vlerësim është fshati Gurshqipe (lagjet Gjinikas dhe Popçisht). Nuk pritet të ketë ndikim të rëndësishëm në cilësinë e ajrit, kjo edhe për faktin se zona është rurale dhe pa ndonjë burim të madh ndotjeje (kapaciteti absorbues është i lartë).
	Zhurmat dhe vibrimet	Vendbanimet kryesore përgjatë rrugëve të transportit (Popçisht, Kucakë) dhe Gjinikas mund të preken përkohësisht nga zhurmat e lëshuara gjatë operacioneve të ndërtimit. Një ndikim i tillë do të jetë i kufizuar për operacionet e transportit dhe më i pranishëm në kantieret e ndërtimit. Operacionet e zhurmshme do të menaxhohen siç duhet. Më shumë detaje (të dhëna sasiore) do të jepen në raportin e plotë të VNM-së.
Faza e Operimit		
Biodiversiteti ujqor	Speciet ujore (rezervuar dhe lumë)	Ndryshimet e shpeshta dhe të shpejta të vëllimit të madh të ujit ndërmjet rezervuarëve të poshtëm dhe të epërm mund të kenë efekt negativ në biodiversitetin ujqor, veçanërisht në rezervuarin e poshtëm. Uji i pompuar nga rezervuari i Moglicës mund të transportojë specie të vogla ujore që mund të dëmtohen nga presionet e pompimit. Procesi i rregullt i pompimit të ujit do të shoqërohet me demtime dhe shqetësime të specieve ujore (speciet e peshqve dhe makroinvertebrorëve) të pranishëm në rezervuarin e Moglicës dhe të lidhur me rrjedhën e sipërme të lumit Devoll.

5 TË DHËNA TË SHKURTRA MBI EMETIMET E MUNDSHME NË MJEDIS DUKE PËRFSHIRË UJËRAT E ZEZA, GAZRAT, PLUHURIN, ZHURMAT, VIBRIMET DHE MBETJET E KRIJUARA

Ujërat e ndotura: Këtu përfshihen ujërat gri që përfaqësojnë të gjitha ujërat e ndotura dhe të krijuara nga tualetet. Është planifikuar të ndërtohet një kamp punëtorësh për akomodimin e punëtorëve të ndërtimit. Kampi duhet të pajiset me sistemin e nevojshëm të grumbullimit dhe trajtimit të ujërave të ndotura. Ujera të ndotura do të gjenerohen dhe nga proceset teknologjike të ndërtimit përfshirë hapjen e tuneleve, shpimet, prodhimi i betonit etj. Këto ujera do të menaxhohen në cdo kantier sipas standardeve perkatese të menaxhimit mjedisor në kantieret e ndërtimit.

Gazrat: Nga makineritë e ndërtimit do të çlirohen shkarkime gazrash (NO_x, CO₂, PM, HC etj.) Një numër i konsiderueshëm makinerish pritet të mobilizohen dhe përdoren për gërmime, transport dhe punime betoni gjatë fazës së ndërtimit të projektit.

Pluhuri: Aktivitetet e ndërtimit do të gjenerojnë pluhur nga aktivitete të tilla si; sistemimi i terrenit dhe punimet e gërmimit, duke përfshirë hapjen e kanaleve, nivelimin, operacionet e gurorëve, ndërtimin e rrjetit elektrik dhe punimet e kthimit në gjendjen e meparshme. Burimet kryesore të pluhurit pritet të jenë nga lëvizja e automjeteve nëpër rrugë të paasfaltuara që ndodhen larg fshatrave, nëse rrugët e projektit nuk shtrohen me asfalt. Në kushte normale meteorologjike, ndikimet e pluhurit do të kufizohen në disa qindra metra nga lokacioni i projektit.

Zhurma dhe vibrimet: Aktivitetet e përgatitjes së kantierit si transportimi i dherave, gërmimet, operacionet e gurorëve, transporti i pajisjeve dhe materialeve për në dhe nga kantieret do të kontribuojnë në gjenerimin e zhurmës. Megjithatë, tejkallimet e zhurmës nga automjetet, makineritë dhe pajisjet e ndërtimit pritet të kufizohen në kantieret dhe periudhën e ndërtimit. Virbimet do të ndodhin kryesisht në kantieret e ndërtimit dhe varen fuqishëm nga teknologjia dhe operacionet e ndërtimit (gurorë, shpime, kryesisht transport). Nëse gurorët me aktivitete shpërthyes planifikohen brenda 1000 metrave nga zona me përdorim të ndjeshëm mjedisor dhe social (zona të mbrojtura ose zona të banuara), duhet të ndërmerren studime të specializuara në lidhje me modelimin e zhurmave dhe vibrimeve.

Gjenerimi i mbetjeve: Mbetjet do të gjenerohen gjatë procesit të ndërtimit. Mbetje të tilla përfshijnë materiale ambalazhimi, mbeturina nga gërmimet, beton i tepërt (disa nga mbetjetet e kantierit). Mund të krijohen mbetje të rrezikshme si p.sh. vajrat e përdorur dhe, në përgjithësi, mbetjet e prodhuara në operacionet e mirëmbajtjes së makinerive të përdorura në punë, bojerat e papërdorura, lecka të ndotura me vaj, filtra etj. Para fillimit të aktiviteteve të ndërtimit duhet të krijohet një sistem i menaxhimit të mbetjeve bazuar në qasjen sipas hierarkisë së mbetjeve. Mbetjet duhet të trajtohen në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi, legjisllacionin dhe praktikën e mira të zbatueshme për të parandaluar rreziqet, ndikimet mjedisore dhe sociale që lidhen me depozitimin joadekuat të tyre. Planet e Menaxhimit të Mbetjeve (PMP) duhet të përgatiten dhe zbatohen gjatë të gjitha fazave të projektit. Gjatë fazës së ndërtimit, Kontraktorët e zbatimit duhet të respektojnë të gjitha kërkesat e trajtimit të mbetjeve bazuar në planet e miratuara. DHP ka konsoliduar tashmë një Sistem të Menaxhimit Mjedisor dhe Social dhe ka zhvilluar kapacitetet e nevojshme për të menaxhuar mbetjet që lidhen gjatë operacioneve të saj.

6 KOHËZGJATJA E NDIKIMEVE TË IDENTIFIKUARA (KOHA)

Kriteret e mëposhtme zbatohen për të dhënë disa karakteristika fillestare dhe paraprake të secilit ndikim të identifikuar.

Tabela 6-1 Përkufizimi i kriterëve të ndikimit

Kriteret	Përkufizimi
Kohëzgjatja e ndikimit	Afatshkurtër - Efektet që zgjasin vetëm për një periudhë të kufizuar, të tilla si ato që do të ndërpriteshin pasi të ketë përfunduar një aktivitet i caktuar ose që mund të zhduken në një kohë të shkurtër (brenda 3 viteve) për shkak të rimëkëmbjes natyrore të mjedisit.
	Afatmesëm - Ndikimi pritet të zgjasë në periudhën afatmesme (ndërmjet 3 dhe 6 vjet).
	Afatgjatë - Efektet që rezultojnë nga një ndryshim i pakthyesëm në mjedisin bazë ose që vazhdojnë për të gjithë jetëgjatësinë e projektit.

Tabela 6-2 Kohëzgjatja e ndikimeve të identifikuara

Faza e ndërtimit			
Receptor	Ndikimi	Shpjegim	Kohëzgjatja e ndikimit
Habitatet tokësore dhe biodiversiteti	Fragmentimi i habitatit	Humbja dhe fragmentimi i habitateve pyjore për shkak të ndërtimit të komponentëve të projektit, kryesisht digave, rezervuarit të epërm dhe vendeve të depozitimit të gërmimeve. Rruga hyrëse në rezervuarin e planifikuar dhe disa kantiere janë aktualisht ekzistuese, disa janë standarde për zonat rurale dhe disa segmente si shtigje pyjore, gjithsesi disa segmente të shkurtra janë të nevojshme për t'u hapur dhe të tjerët ekzistues kërkojnë rindërtim dhe përmirësime.	Afatgjatë
	Humbja e habitatit për disa specie tokësore	Reduktimi i habitatit natyror do të ndikojë gjithashtu në disa lloje bimore dhe specie të faunës tokësore në zonën e projektit. Në këtë drejtim, disa nga speciet e faunës do të largohen nga zona e punimeve dhe do të zhvendosen në habitatet e afërta. Më shumë detaje do të jepen në raportin e plotë të VNM-së.	Afatgjatë
	Shqetësimi dhe dëmtimi i faunës	Shqetësimi i gjitarëve dhe shpendëve, veçanërisht gjatë sezonit të shumimit. Gjatë gërmimeve, transportit dhe operacioneve të tjera mund të ndodhë vrasje ose lëndim aksidental i gjitarëve të vegjël (foletë në zona kullotash) ose zvarranikëve. Më shumë detaje do të jepen në raportin e plotë të VNM-së.	Afatmesëm
Dheu	Ndotja e tokës	Gjatë operacioneve të ndërtimit si pasojë e ndonjë avarie të rastësishme të automjeteve ose mungesës së mirëmbajtjes së rregullt, mund të ndodhë ndotje e vogël e dherave me vaj lubrifikantësh (për shkak të rrjedhjeve). Ky do të jetë një ndikim i lokalizuar që mund të shmanget dhe menaxhohet me masa adekuate zbutëse.	Afatshkurtër

	Erozioni i tokës	Erozioni përgjatë zonave dhe shpateve të gërmuara mund të ndodhë gjatë procesit të gërmimit dhe veçanërisht gjatë periudhave me shi të dendur.	Afatshkurtër
Cilësia e ujit	Procesi i rrjedhjes së ujerave sipërfaqesore	Dherat e gërmuara dhe mbetjet mund të largohen nga ujerat e shirave, kjo mund të çojë në rrëshqitje ose rrjedhje të baltes në zonat e poshtme. Ndotja e rrjedhave të ujit nga mbeturinat e gërmuara (dherat, shkëmbinjë) mund të rrisë lëndët e ngurta dhe turbullirën e ujit, nëse mbeturinat nuk menaxhohen siç duhet në vendndertime (erozioni i ujit/shiut etj.) ose gjatë ndonjë operacioni transporti (kalimi i lumit). Ndikime të tilla përfshijnë kontaminimin (lende të ngurta/turbullirë) nga rrjedhjet e baltës dhe dheut në zonat e gërmimit. Më e ekspozuar ndaj këtij ndikimi është cilësia e ujit të rezervuarit të HEC-it të Moglicës, lumit Devolli dhe përrrenjve të Burimes dhe Bodesës.	Afatshkurtër
	Ndotja	Gjatë çdo kalimi të lumit mund të ndodhë kontaminim i vogël (nga çdo incident i mungesës së mirëmbajtjes së automjetit) i ujit nga derdhja/rrjedhja e vajit dhe lubrifikantëve të automjetit (nëse makineritë dhe automjetet nuk mirëmbahen dhe funksionojnë siç duhet). Një rrezik i tillë nuk është identifikuar nga burimet e ujërave nëntokësore për shkak të strukturave gjeologjike të zonës me burime të kufizuara ujore nëntokësore.	Afatshkurtër
Ajri	Gazrat dhe pluhuri	Përdorimi i automjeteve të ndërtimit shoqërohet me emetimet e ndotjes së ajrit nga motorët e automjeteve, por edhe pluhurin gjatë operacioneve të transportit. Automjetet e ndërtimit dhe pajisjet e transportit lëshojnë emetime të gazrave që përmbajnë okside karboni (CO _x), okside të azotit (NO _x), hidrokarbure (HC) dhe grimca të tjera (PM) që kanë një ndikim negativ në cilësinë e ajrit. Një ndikim i tillë pritet të jetë shumë i lokalizuar dhe kryesisht i rëndësishëm për punëtorët e kantierit pasi vendbanimet njerëzore janë shumë të kufizuara në vendin e projektit dhe zonën e ndikimit. Vendbanimi kryesor njerëzor i rëndësishëm për këtë vlerësim është fshati Gurshqipe (lagjet Gjinikas dhe Popçisht). Nuk pritet të ketë ndikim të rëndësishëm në cilësinë e ajrit, kjo edhe për faktin se zona është rurale dhe pa ndonjë burim të madh ndotjeje (kapaciteti absorbues është i lartë).	Afatmesem

	Zhurmat dhe vibrimet	Vendbanimet kryesore përgjatë rrugëve të transportit (Popcisht, Kucakë) dhe Gjinikas mund të preken përkohësisht nga zhurmat e lëshuara gjatë operacioneve të ndërtimit. Një ndikim i tillë do të jetë i kufizuar për operacionet e transportit dhe më i pranishëm në kantieret e ndërtimit. Operacionet e zhurmshme do të menaxhohen siç duhet. Më shumë detaje (të dhëna sasiore) do të jepen në raportin e plotë të VNM-së.	Afatmesem
Faza e Operimit			
Receptor		Përshkrimi i ndikimit	Kohëzgjatja e ndikimit
Biodiversiteti ujqor	Speciet ujore (rezervuar dhe lumë)	Ndryshimet e shpeshta dhe të shpejta të vëllimit të madh të ujit ndërmjet rezervuarëve të poshtëm dhe të epërm mund të kenë efekt negativ në biodiversitetin ujqor, veçanërisht në rezervuarin e poshtëm. Uji i pompuar nga rezervuari i Moglicës mund të transportojë specie të vogla ujore që mund të dëmtohen nga presionet e pompimit. Procesi i rregullt i pompimit të ujit do të shoqërohet me demtime dhe shqetësime të specieve ujore (speciet e peshqve dhe makroinvertebrorëve) të pranishëm në rezervuarin e Moglicës dhe të lidhur me rrjedhën e sipërme të lumit Devoll.	Afatgjatë

7 SHTRIRJA HAPËSINORE E NDIKIMEVE NEGATIVE (DISTANCA E EFEKTEVE TË NDIKIMIT NGA VENDI I PROJEKTIT)

Zona e projektit është një zonë e thellë malore me fshatra të vegjël të shpërndarë. Këto fshatra janë të braktisur në masë të madhe gjatë dekadave të fundit dhe për këtë arsye aktualisht kanë popullsi të ulët. Më i ekspozuari ndaj aktiviteteve të projektit është fshati Gurshqipe (Popçisht dhe Gjinikas) në njësinë administrative Moglicë, i vendosur rreth 300 m nga zonat e aktiviteteve të ndërtimit.

Figura 7-1Fshati Gjinikas (Burimi: Konsulent, Prill 2024)

Vendbanime të tjera që mund të preken nga aktivitetet e transportit përfshijnë Kuçakë dhe Osojë. Këto fshatra ndodhen në një distancë të konsiderueshme (mbi 2.5 km) nga kantieret e ndërtimit, por gjithsesi do të ndikohen përkohësisht nga aktivitetet e transportit, ato te gurorëve (zhurmat). Vendbanimet e Njësisë Administrative Voskopojë (Bashkia Korçë) janë në distancë të konsiderueshme (mbi 2 km) nga çdo kantier ndërtimi/operimi dhe nuk janë të ekspozuara ndaj ndikimeve të pritshme mjedisore të projektit të propozuar.

Më shumë detaje për ndikimet sociale do të jepen edhe në raportin e plotë të VNM-së.

8 MUNDËSIA PËR TË RIKTHYER NË GJËNDJEN E MËPARSHME ZONAT E PREKURA (PAS PËRFUNDIMIT TË AKTIVITETIT) DUKE PËRFSHIRË KOSTOT E PËRAFËRTA

Restaurimi dhe rehabilitimi i zonave të prekura është një nga parimet dhe standardet e DHP. Nisma të tilla deri më tani janë zbatuar edhe në HEC-et tashmë të ndërtuar të Banjës dhe Moglicës. Në këtë drejtim, projekti i propozuar do të zhvillojë instrumente të ndryshme të menaxhimit mjedisor duke përfshirë planin e rehabilitimit. I gjithë terreni i prekur për përdorim të përkohshëm (gjatë fazës së ndërtimit) duhet të rikthehet në gjendjen e mëparshme dhe rehabilitohet. Disa nga veprimet kryesore të këtij procesi përfshijnë:

- Identifikimi dhe hartimi i të gjitha zonave me qëllim rikthimin në gjendjen e mëparshme, këto përfshijnë; rrugë të përkohshme, sipërfaqe parkimi, kampe akomodimi, magazina dhe kantiere ndërtimi etj.;
- Zhvillimi i veprimeve specifike për çdo zone, duke përfshirë punimet e dherave, vendosjen e shtresës së sipërme të tokës dhe mbjelljen e pemëve;

Të gjitha aktivitetet e rikthimit në gjendjen e mëparshme do të përcaktohen në një plan specifik restaurimi. Në varësi të konfigurimit përfundimtar të centralit dhe objekteve ndihmese gjatë fazës së fizibilitetit, do të identifikohen edhe kërkesat e rehabilitimit. Në këtë fazë, është shumë herët për të llogaritur kostot e pritshme të restaurimit, pavarësisht se ato mund të priten të variojnë nga 500,000 deri në 1,000,000 Euro. Kostoja e aktivitetëve të restaurimit do të përcaktohet dhe detajohet vetëm kur të finalizohet plani i rehabilitimit. Planin do të konsultohet me autoritetet kombëtare dhe lokale me detyra në menaxhimin e pyjeve dhe biodiversitetit. DHP duhet të caktojë burimet e nevojshme financiare edhe për këtë proces.

9 MASAT ZBUTËSE PËR NDIKIMET NEGATIVE TË IDENTIFIKUARA

Projekti do të zhvillojë një Plan specifik të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) bazuar në kërkesat kombëtare dhe praktikën më të mira ndërkombëtare, duke përfshirë Standardet e Performancës së Korporatës Financiare Ndërkombëtare (IFC) dhe Udhëzimet e Qëndrueshmërisë së Hidroenergjisë mbi Praktikën e Mirë të Industrisë Ndërkombëtare. PMMS do të përfshijë dhe konsolidojë masat specifike zbutëse për ndikimet negative të identikuara, duke përfshirë gjithashtu një sistem veprimesh dhe raportimi.

Në tabelën e mëposhtme jepen disa veprime paraprake zbutëse për ndikimet e projektit. Ky informacion mund të konsiderohet një kuadër udhëzues pasi këto masa zbutëse do të detajohen dhe shtjellohen më tej në procesin dhe dokumentin e VNMS/PMMS. DHP ka krijuar tashmë një sistem PMMS me përvojë që menaxhon funksionimin e HEC-eve të Banjës dhe Moglicës.

Tabela 9-1 Masat zbutëse udhëzuese indikative për ndikimet e identifikuara

Faza e ndërtimit			
Receptor		Përshkrimi i ndikimit	Masat kryesore zbutëse
Habitatet tokësore dhe biodiversiteti	Fragmentimi i habitatit	Humbja dhe fragmentimi i habitateve pyjore për shkak të ndërtimit të komponentëve të projektit, kryesisht digave, rezervuarit të epërm dhe vendeve të depozitimit të gërmimeve. Rruga hyrëse në rezervuarin e planifikuar dhe disa kantiere janë aktualisht ekzistuese, disa janë standarde për zonat rurale dhe disa segmente si shtigje pyjore, gjithsesi disa segmente të shkurtra janë të nevojshme për t'u hapur dhe të tjerët ekzistues kërkojnë rindërtim dhe përmirësime.	<ul style="list-style-type: none"> Planifikimi dhe shënimi i vendit të ndërtimit për të kufizuar aktivitetet vetëm brenda vendit të ndërtimit dhe për të mos ndikuar zona të tjera. Kufizimi i pastrimit të bimesise vetëm aty ku është rreptësisht e nevojshme. Përgatitja dhe zbatimi i Planit të Menaxhimit të Kantierit për të shmangur dhe minimizuar punimet e gërmimit jashtë terrenit të kantierit nga të gjithë kontraktorët dhe nënkontraktorët e angazhuar në aktivitetet e ndërtimit. Zbatimi i procedurave të përditshme të mbikëqyrjes së kantierit për të siguruar që ndikimet në habitatet të minimizohen dhe menaxhohen. Zhvillimi i një studimi specifik për biodiversitetin (gjatë VNM-së së thelluar) dhe një Plani të Menaxhimit të Biodiversitetit me rregulla specifike për mbrojtjen e biodiversitetit dhe habitateve. Përgatitja dhe zbatimi i Planit të Restaurimit në vendet e depozitimit, gurilor dhe të gjitha zonat e prekura nga faza e ndërtimit. Monitorimi i rregullt i ndikimeve të pritura në biodiversitet dhe statusit të biodiversitetit në zonën e projektit.
	Humbja e habitatit për disa specie tokësore	Reduktimi i habitatit natyror do të ndikojë gjithashtu në disa lloje bimore dhe specie të faunës tokësore në zonën e projektit. Në këtë drejtim, disa nga speciet e faunës do të largohen nga zona e punimeve dhe do të zhvendosen në habitatet e afërta. Më shumë detaje do të jepen në raportin e plotë të VNM-së.	
	Shqetësimi dhe dëmtimi i faunës	Shqetësimi i gjitarëve dhe shpendëve, veçanërisht gjatë sezonit të shumimit. Gjatë gërmimeve, transportit dhe operacioneve të tjera mund të ndodhë vrasje ose lëndim aksidental i gjitarëve të vegjël (foletë në zona kullotash) ose zvarranikëve. Më shumë detaje do të jepen në raportin e plotë të VNM-së.	

Dheu	Ndotja e tokës	Gjatë operacioneve të ndërtimit si pasojë e ndonjë avarie të rastësishme të automjeteve ose mungesës së mirëmbajtjes së rregullt, mund të ndodhë ndotje e vogël e dherave me vaj lubrifikantësh (për shkak të rrjedhjeve). Ky do të jetë një ndikim i lokalizuar që mund të shmanget dhe menaxhohet me masa adekuatë zbutëse.	<ul style="list-style-type: none"> • Heqja dhe ruajtja veçmas e shtresës së sipërme të tokës. • Reduktimi i periudhave të gjërimit dhe mbushjes. • Parandalimi i strukturave që shkaktojnë erozionin e tokës dhe zbatimi i masave të stabilizimit të tokës, kur është e nevojshme. • Kufizimi i shërbimit të mjeteve vetëm në zonat e caktuara. • Përgatitja dhe zbatimi i një plani të menaxhimit të gjërimit të dherave me rregulla specifike për trajtimin e sigurt të shtresës së sipërme të gjëruar dhe ruajtjen e saj për përdorim të mëvonshëm në punimet e mbushjes dhe rikthimit në gjendjen e mëparshme.
	Erozioni i tokës	Erozioni përgjatë zonave dhe shpateve të gjëruara mund të ndodhë gjatë procesit të gjërimit dhe veçanërisht gjatë periudhave me shi të dendur.	
Cilësia e ujit	Procesi i rrjedhjes së ujerave sipërfaqesore	Dherat e gjëruara dhe mbetjet mund të largohen nga ujerat e shirave, kjo mund të çojë në rrëshqitje ose rrjedhje të baltes në zonat e poshtme. Ndotja e rrjedhave të ujit nga mbeturinat e gjëruara (dherat, shkëmbinjte) mund të rrisë lëndët e ngurta dhe turbullirën e ujit, nëse mbeturinat nuk menaxhohen siç duhet në vendndertime (erozioni i ujit/shiut etj.) ose gjatë ndonjë operacioni transporti (kalimi i lumit). Ndikime të tilla përfshijnë kontaminimin (lende të ngurta/turbullirë) nga rrjedhjet e baltës dhe dheut në zonat e gjërimit. Më e ekspozuar ndaj këtij ndikimi është cilësia e ujit të rezervuarit të HEC-it të Moglicës, lumit Devolli dhe përrrenjve të Burimes dhe Bodesës.	<ul style="list-style-type: none"> • Masat e kontrollit të erozionit dhe ujerave të shirave duhet të përcaktohen përpara fillimit të fazës së ndërtimit. Gjërimit duhet të planifikohen dhe menaxhohen në mënyrë efektive, duke shmangur periudhat me shi të dendur. • Shtresa e sipërme e tokës e gjëruar duhet të depozitohet dhe menaxhohet për t'u ripërdorur në aktivitetet e mbushjes dhe rikthimit në gjendjen e mëparshme. <u>Vendi për ruajtjen</u> e shtresës së sipërme dhe/ose depozitim të materialeve të gjërimit (nga tunelet etj.) duhet të përcaktohet përpara fillimit të aktiviteteve të gjërimit. Këto vende potenciale janë identifikuar tashmë në këtë fazë fillestare dhe janë paraqitur në pjesën e parë të këtij raporti. • Të gjitha vendet e gjërimit duhet të shënohen dhe mbikëqyren rreptësisht gjatë procesit të gjërimit. Zbatimi i masave strukturore të kontrollit si kapja/mbulimi i sedimenteve ose gjërimi i kanaleve në zonat e ulëta/skarpatat e poshtme/anësore për të kufizuar vendet e ndërtimit. • Materialet e gjëruara dhe ato që erodojnë duhet të ruhen larg kanaleve të kullimit për të parandaluar rrjedhjet sipërfaqesore të këtyre materialeve. Të gjitha gjërimit, shtresa e sipërme dhe mbetjet duhet të grumbullohen në mënyrë të qëndrueshme nga procesi i rrjedhjes sipërfaqesore.

	Ndotja	Gjatë çdo kalimi të lumit mund të ndodhë kontaminim i vogël (nga çdo incident i mungesës së mirëmbajtjes së automjetit) i ujit nga derdhja/rrjedhja e vajit dhe lubrifikantëve të automjetit (nëse makineritë dhe automjetet nuk mirëmbahen dhe funksionojnë siç duhet). Një rrezik i tillë nuk është identifikuar nga burimet e ujërave nëntokësore për shkak të strukturave gjeologjike të zonës me burime të kufizuara ujore nëntokësore.	<ul style="list-style-type: none"> Zbatimi i rregullave të inspektimit të mjeteve dhe zbatimi i mirëmbajtjes për të parandaluar shkarkimet dhe rrjedhjet e ndonjë lëngu ndotës (lubrifikantë) nga makineritë e ndërtimit dhe transportit. Përgatitja dhe zbatimi i Procedurave të Kontrollit dhe Menaxhimit të Shkarkimeve, sigurimi i logjistikës se nevojshme për pastrimin e ndonjë ndotjeje në vendet e ndërtimit.
Ajri	Gazrat dhe pluhuri	<p>Përdorimi i automjeteve të ndërtimit shoqërohet me emetimet e ndotjes së ajrit nga motorët e automjeteve, por edhe pluhurin gjatë operacioneve të transportit. Automjetet e ndërtimit dhe pajisjet e transportit lëshojnë emetime të gazrave që përmbajnë okside karboni (CO_x), okside të azotit (NO_x), hidrokarbure (HC) dhe grimca të tjera (PM) që kanë një ndikim negativ në cilësinë e ajrit.</p> <p>Një ndikim i tillë pritet të jetë shumë i lokalizuar dhe kryesisht i rëndësishëm për punëtorët e kantierit pasi vendbanimet njerëzore janë shumë të kufizuara në vendin e projektit dhe zonën e ndikimit. Vendbanimi kryesor njerëzor i rëndësishëm për këtë vlerësim është fshati Gurshqipe (lagjet Gjinikas dhe Popçisht). Nuk pritet të ketë ndikim të rëndësishëm në cilësinë e ajrit, kjo edhe për faktin se zona është rurale dhe pa ndonjë burim të madh ndotjeje (kapaciteti absorbues është i lartë).</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rishikimi, kuptimi dhe alokimi i burimeve të nevojshme për zbatimin e veprimeve zbutëse të VNM dhe PMPM (në lidhje me ndikimet në ajër dhe zhurmë). Trajnimi i punëtorëve në lidhje me aktivitetet me emetime të ajrit dhe zhurmave (shoferët, manovrat e gërmimit etj.) Përgatitja dhe zbatimi i një Plani të Menaxhimit të Trafikut që optimizon aktivitetet me ndikim në ajër në mënyrë që të shmangë sa më shumë ndikimet (përdorimi efikas i kohës dhe makinerive kur punohet në zona pranë komunitetit). Sigurimi që materialet ndotëse të ajrit të mbulohen gjatë transportit dhe në kantier (mebetjet dhe dherat e gërmuar) për të parandaluar shpërndarjen nga era. Sigurimi që mjetet dhe makineritë të jenë mirëmbajtur dhe të pajisura me sisteme funksionale të shkarkimit (kur kërkohet, inspektimi i certifikatës së shkarkimeve dhe dokumenteve të mirëmbajtjes së mjeteve dhe sistemit të shkarkimit). Kamionët e transportit duhet të pastrohen nga balta kur dalin nga vendi i ndërtimit dhe lëvizin në rrugët e asfaltuara. Bashkëpunimi me anëtarët e komunitetit lokal të ekspozuar ndaj ndikimeve të ajrit dhe zhurmave, informimi i tyre për periudhën e ndikimit, veprimet zbutëse dhe përmirësimi i masave zbutëse sipas

	Zhurmat dhe vibrimet	Vendbanimet kryesore përgjatë rrugëve të transportit (Popcisht, Kucakë) dhe Gjinikas mund të preken përkohësisht nga zhurmat e lëshuara gjatë operacioneve të ndërtimit. Një ndikim i tillë do të jetë i kufizuar për operacionet e transportit dhe më i pranishëm në kantieret e ndërtimit. Operacionet e zhurmshme do të menaxhohen siç duhet. Më shumë detaje (të dhëna sasiore) do të jepen në raportin e plotë të VNM-së.	<p>këshillave të arsyeshme nga komuniteti lokal. Optimizimi i aktiviteteve të transportit dhe ndërtimit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kryerja e veprimeve të mbikëqyrjes dhe monitorimit për zbatimin e masave zbutëse të ajrit dhe zhurmave. • Zbatimi i <u>standardeve të emetimit “Euro”</u> në automjetet motorike është një nga përpjekjet për të parandaluar ndotjen e ajrit në atmosferë. Prandaj, është e nevojshme të kontrollohen emetimet e mjeteve duke përdorur mjete më miqësore me mjedisin. Të gjitha automjetet e ndërtimit duhet të jenë të certifikuar siç kërkohet nga legjislacioni shqiptar për të përmbushur emetimet e shkarkimit. Furnizuesit me karburant duhet të jepen të licencuar dhe të ofrojnë karburant brenda normave të cilësisë shqiptare. • Marrja në konsideratë e alternativave për përdorimin e teleferikeve të elektrifikuara për transportin e materialeve të ndërtimit, në vend të transportit tradicional përmes makinerive me karburant fosil. • Marrja në konsideratë e alternativave të vlefshme për përdorimin maksimal të pajisjeve dhe makinerive të elektrifikuara në punimet e zbatimit të projektit dhe automjeteve elektrike për qëllime transporti.
Faza e operimit			
Biodiversiteti ujor	Speciet ujore (rezervuar dhe lumë)	Ndryshimet e shpeshta dhe të shpejta të vëllimit të madh të ujit ndërmjet rezervuarëve të poshtëm dhe të epërm mund të kenë efekt negativ në biodiversitetin ujor, veçanërisht në rezervuarin e poshtëm. Uji i pompuar nga rezervuari i Moglicës mund të transportojë specie të vogla ujore që mund të dëmtohen nga presionet e pompimit. Procesi i rregullt i pompimit të ujit do të shoqërohet me demtime dhe shqetësime të specieve ujore (speciet e peshqve dhe makroinvertebrorëve) të pranishëm në rezervuarin e Moglicës dhe të lidhur me rrjedhën e sipërme të lumit Devoll.	<ul style="list-style-type: none"> • Kryerja e një studimi specifik për biodiversitetin dhe zhvillimi i masave të përshtatshme zbutëse për mbrojtjen e specieve të rrezikuara nga procesi i pompimit. • Monitorimi i statusit të biodiversitetit dhe ndikimeve të projektit të propozuar në biodiversitetin dhe habitatet. • Zbatimi i një programi afatgjatë të biomonitorimit është një pjesë thelbësore e sistemit të menaxhimit mjedisor që tashmë është në zbatim në HEC-et aktuale. • Zbatimi i veprimeve për mbrojtjen e biodiversitetit siç rekomandohet nga rezultatet e monitorimit.

10 NDIKIMET E MUNDSHME NDËRKUFITARE (NËSE ËSHTË E RËNDËSISHME PËR PROJEKTIN)

Projekti i propozuar është planifikuar të zhvillohet dhe zbatohet në pjesën juglindore të Shqipërisë, larg kufijve kombëtarë. Aktivitetet e ndërtimit dhe operimit të tij aktualisht nuk përfshijnë asnjë aktivitet që mund të shkaktojë ndonjë ndikim ndërkufitar me rreze të gjatë.

ANEKSI 1 – LICENCA MJEDISORE

				Numri serial: LN-3752-09-2011/2	
LICENCË					
Subjekti: EMA Consulting		Emërtimi përshkrues i veprimtarisë Veprimtaritë e ekspertizës lidhur me ndikimin në mjedis.			
Adresa: Tirane, TIRANE, Tirane, TIRANE, Rruga e Kavajës, Pallati BAJA-BAD, Apartamenti Nr. 31					
Kodi: III.2.A	Kod tjetër:				
Data e lëshimit: 08/11/2013	Afati i vlefshmërisë: Pa afat				
Kategoria Shërbime ekspertize dhe/ose profesionale lidhur me ndikimin në mjedis		Kufizime specifike <i>Licenca ushtrohet sipas kufizimeve në legjislacionin në fuqi</i>			
Nënkatëoria Veprimtaritë e ekspertizës lidhur me ndikimin në mjedis		Detyrime specifike <i>Licenca ushtrohet sipas detyrimeve në legjislacionin në fuqi</i>			
Veprimtari specifike					
Specialiteti		Vendi i kryerjes së veprimtarisë Qarku: Tirane, Rrethi: TIRANE, B/K: Tirane, Q/F: TIRANE, Adresa: Rruga e Kavajës, Pallati BAJA-BAD, Apartamenti Nr. 31			
		Nënshkrimi i sportelit: 			
Ky dokument mbetet pronë e Qendrës Kombëtare të Biznesit dhe duhet të kthehet në rast se ka ndryshim të ndonjë detaji ose ndërpritet detyrimi ligjor për të qenë person i tatueshëm.					

Emri i

Projektit

RP Moglica Shtesë

Faqja:

23 nga 24

Dokumenti

Informacion mbi Ndërveprimin me Mjedisin

ANEKSI 2 – CERTIFIKATA MJEDISORE

REPUBLIKA E SHQIPËRISE
MINISTRIA E MJEDISIT

Nr. 11691 Prot. Tiranë, më 10.122014

Nr. identifikues 294

ÇERTIFIKATË

Në mbështetje të Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 122, datë 17.02.2011 Për një ndryshim në Vendimin Nr. 1124, datë 30.7.2008, të Këshillit të Ministrave, "Për miratimin e rregullave, të procedurave dhe kritereve për pajisjen me certifikatën e specialistit, për vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe auditimin mjedisor":

Z. KLODIAN ALIU

Çertifikohet për hartimin e raporteve të vlerësimit të ndikimit në mjedis, për të kryer auditimin mjedisor, për hartimin e ekspertizave për probleme mjedisore dhe thirrjen si ekspert për të vlerësuar një raport të vlerësimit të ndikimit në mjedis ose rezultatet e një auditimi.

MINISTRI

Lefter KOKA

